

TELEGRAFULU ROMANU

Telegrafulu ese de două ori pre septemana:
Duminică și Joia. — Prenumeratuna se
face în Sabiu la expeditura foie, pre afara la
c. r. poste cu bani gât prin scisorii francate,
adresate către expeditură. Pretul prenumera-
tunii pentru Sabiu este pre anu 7 fl. v. a.
ear pre o jumetate de anu 3 fl. 50. Pen-

Nr. 32.

ANULU XXII.

Sabiu in 25 Aprile (7 Maiu) 1874.

tră celealte părți ale Transilvaniei și pentru pro-
vinciele din Monarchia pre unu anu 8 fl. și 6 fl.
o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și teri-
steine pre anu 12 1/2 anu 6 fl.
Inseraturile se plătesc pentru întâia óra
cu 7 cr. și rul, pentru a doua óra cu 5 1/2 cr.
și pentru a treia repetare cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu in 23 Aprilie 1874.

In legatura cu cele publicate in nr.
din urma despre chirotonirea Présântiei
Sele P. Archieppu și Metropolitu Teofiliu
Bendel' a avemu sa continuâmu fizul
espunerei mai departe.

Dupa finirea s-tei liturghie și dupa
seversită consacrată seu chirotonire de
către Présântul Archieppu și Metropolitu Escol, S. P. Procopiu Ivacicovici
și Présântii PP. Episcopi susfragani:
Ioanu Popasu alu Caranzebesiului și
Mironu Romanulu alu Aradului, nou
chirotonitul a primitu investitură cu
mantia și cagia. Cu ocasiunea acéstă
restă Présântia Sea nou chirotonitul Ar-
chieppu și Metropolitu Teofiliu Ben-
del'a urmatoreea cuventare:

"Prea sănătate Sinodul metropolitanu!
"Multă stimate cleru archeepiscopalu!

"Onorata adunare bisericescă!

"Déca Moisi, pre carele 'lu alese
Dumneideu de liberatoriu alu poporului
seu, cu tōte ca elu, prin puterea și lu-
mină spiritului seu, eră in stare de a
corespondre soliei, ce i s-a impus prin
descoperirea dñeiescă pre muntele Chor-
ivu, s-a rugatu dicendu: „Dómne tramite
pre altul“ cum de Eu, carele suntu con-
sciută de neajunsurile mele, sa primescu
fără sfiala toagul archipastoralu, cu ca-
rele sa conduc turm' lui Christosu din
eparchia Bucovinei, in pamentul bine-
cuventării și alu fericirei.

"Cu p r i n s u de acăsta sfiala, a-si
dice și eu: „Dómne tramite pre altul!“

"Iéra in tempulu darolui, nu cetezu
de a me retrage dela dispunerile provi-
dentialie, ci insufletit de incredere intru
celu prea inaltu, carele se arata puter-
nicu intru cei slabii, dicu: „Fia voi'a
Domnului cu mine!“

"Serișe cogetări suntu cele, ce cuprindu in momentulu acestă susținută meu,
petrundietorie simtiri, ce ișunda acum ini-
m'a mea, dara mai pre susu de tōte, ma-
rimea, greutatea, și respundietatea chia-
mărei mele de archipastorii — aceste
suntu, care me cuprindu și me umilesco
mai pre susu de cugetu și de cuventu.

"Mari, cu adeverat mari, suntu inde-
toririle, pre care le primescu astadi, in-
detoririle de a fi invetioriul, amicul, pariente și medilocitoriu poporului, căci spre a împlini aceste indetoriri, se recere
ori-ce sacrificiu, sia alu osteneleloru de
di, si alu privilegiiloru de nōpte, alu petrecerei in postu și in rugacioni nein-
cetate, alu parasirei tuturor indemană-
rilor de vietiure, ba insusi sacrificarea
vietiei.

"Si ce alta me pote face, de a me
supune la astfelu de sacrificii, deca nu
dragostea evangelică? carea dupa cuven-
tul Apostolului: „Tōte le suferă, tōte
le rabda, la tōte nadejde are.“

"Intru adeverat! Voiu sa iubescu
poporul meu, voiu sa-lu iubescu din tota
inim'a, și atunci voiu împlini și tōte
indetoririle mele cătra densulu. Atunci ii
voiu fi onu invetioriu apostolicu, onu
amicu credinciosu, onu parinte spiritualu,
onu rugatoriu ferbinte înaintea lui Ddieu.

"In valulu onoru cugetări că aceste
inbarbatarea susținutului meu resare din
incredere neclatita in ajutoriul lui Ddieu,
iéra mangaierea inimiei mele crescă și se
intaresce, căndu cugetu la vecinitatea
eparchiei bucovinei cu sănătă metropolia
de aici, unde impregiurul marelui locu-
feru ierarhicu vedu o cununa marélie de
lumi stralucitoare, onu poporu alesu alu
lui Ddieu, carele dupa lupte nenumerate
si suferintă nespuse, că onu Israile nou,
a devenit in stare de binecuventare.

„Binecuventatu se sia numele sănătăi
Metropolii a Românilor gr. or. din Tran-
silvania și Ungaria, și multiamire adanca
Excelenției Sele parintelui Metropolitu
impreuna cu präsântiloru Episcopi cisi
avura bunatatea prin seversirea actului
de chirotonire de astăzi a indeplinii o
lipsa similitudină in ordinea ierarhica a
eparchiei bucovine.

„Binecuventatu de Domnul sa sia po-
porul român carele radica atât de
mară sacrificii pentru buna starea și in-
florirea bisericei.

„Binecuventarea Domnului preste a-
donarea de astăzi, cu alu seu daru, și cu
a sea iubire de omeni totu-déon'a acum
și pururea și in vecii veciloru Amînu.“

Publicul ascultă cu atenție in-
cordata și cu viu interesu. Cându inse-
se termina cuventarea a proruptu in clama-
tiuni de sa traiescă in repetate renduri.
Totu asiā și arata publicul simțiinte
sele simpaticului prelatu prin clama-
tiuni pre strada in mergerea dela bi-
serica pâna la reședința archiepiscopală.

In aceea-si dì, pre la 12 1/2 óre in-
teligîntă româna din Sabiu, lângă carea
s'a alaturat representantii clerului din
Bucovina și o deputație din Brasovu,
cu P. Archimandritu și Vicariu archiep-
iscopal alu archidiocesei noastre transil-
vane, Nicolau Poape'a, in frunte, a gra-
tulat in expresiuni forte bine simtite
nou chirotonitului, carele totu astu-filio
a și respunsu.

Excellența Sele P. Archieppu și Metropoli-
tu alu nostru a datu in onoreea ósp-
telui unu prandiu splendidu la care a
luat parte și autoritățile cele mai înalte
bis. militari și civili din locu.

Luni cu trenulu de sără plecara
Präsântie Sele Archieppulu și Metrop.
Bucovinei, eppii Caranzebesiului și Ara-
dului și representantii clerului din Bu-
covina. Unu numera frumosu de români
se sfiala ierasi la gară drumului de feru.
Cându incepù masin'a sa fluere de ple-
care proropsera româniu cei adunati in pu-
ternice: sa traiescă! și asiā ne desparti-
ramu de acei ce au lasatua atâtaea suvenirii
placute in sinulu nostru și cari dorim
că sa duca dela noi cele mai sincere și
binevoită felicitări pentru er'a cea nouă
ce li se deschide provinciei loru bisericesci.

Epistola deschisa

a deputatului dietalo Gabr.
baronu de Kemény către
alegatorii sei.

(Fine)

Dupa cum amo amintit, ministeriul
dupa parerea mea fu trantit chiaru de
majoritatea, din alu cărei sinu a esită acum
mai bine de unu anu; majoritatea l'a-
trantit, pentru ca-lu tienea de necapabilu
de o conducere rationale, pentru ca
nu asta in tensula nici o capacitate orga-
nizatorie, pentru ca lipsile financiali
devenira din dì in dì totu mai apesătore, mai
desolate, și pentru ca tiera devenită
aproximativ necapabila de a trai de pre o di-
pre altă. Abia cadrul cabinetului Slavy
și atmosferă se și infectă cu ide'a coa-
litionei. Dela cine proveni ide'a? Eu nu
sciu, dara stat'a sciu, ca și paserile cir-
cipișii deosebă și foile nu scriau altu
ce-va și in cluburi nu se desbateau alte
luoruri; sciu, ca escitarea era mare, nu
mai putină era inordarea și faimile
monstruoase rivalisau unele cu altele. Dóra
voiă partidă majoritatiei cum-va coalitio-
nea? Eu cugetu, ca o majoritate forte
considerabila din partidă lui Deák nu o
voiă, totosi nu sciu cu siguritate, pentru
ca clubul că atare nu se consultă in-

privintă acéstă. Se pare ca respectivii
credeau, ca nu se plătesc a impreună
elementele divergente din partidă majori-
tăției și că in locu de a face acéstă e
mai bine a negocia cu opoziția. Si cine
a fostu acel'a, care se afundă pâna la
gătu in negocierile de coalitione cunoscute,
deca foile publice a impartasit lucru
adeverate? Slavy și contele Andrásy.
Despre contele Andrásy a descoperit
mai tardu ministrul presedinte Bittó, ca
densulu că ministrul de externe nu s'a
amestecat in afacerea crisei ministeriale.
Bine, sa concedem, ca e adeverat. A
dimissionatu dara Slavy in urm'a unei ne-
intelegeri cu colegii sei său a unei certe
escate in singul ministeriul, spre a se
tienă capabilo de formarea unui ministe-
riu nou? N'amă intielesu de onu ase-
menea casu.

A intrebatu (Slavy) partidă deakista
de carea se tienea și densulu, ca doresce
sa-lu véda in fructea unui ministeriu nou?
Despre acéstă inca n'amă intielesu nimici-
cu, dara' amă intielesu despre tōte combi-
natiile posibile și nepossible cu minis-
trii și cu deosebire de ministrul fi-
nancierilor, in cari a lipsit cu totulu onu
nume, numele barbatului, care de vre-o
câtăva decenii e o autoritate recunos-
cuta in cestiuni financiare și naționalu-econ-
omice, numele acelui'a, care a proiectat
cu o agerime extraordinaria latura fi-
nanciale a complotării și care a execu-
tata' o mai tardu că ministrul cu multă de-
steritate, unu nume, dicu, numele conte-
lini Lonyay. Pentru ce? N'amă audiu
dela nimenea nici pre deosebire unu
responsu plausibilu la acéstă intrebare,
din contra amă vedintu pre multi, care
tieneau lucrul de unu ce firescu. Eu din
parle-mi individualmente marturisescu, ca
acest'a e unu ce nefirescu și e togm'a
asiā, că și cându cine-va in băla sea
s'aru adresă cătra unu orologiu său
lacatariu său cătra unu pacala și aru in-
cungiuără cu intentiune svatulu onui me-
dieu. N'amă auditu pre nimenea dicendu,
ca Slavy pre tempulu cătu tenu' cris'a
intrăga a cerulu svatulu lui Lonyay. Diu-
nale mai putinu a inregistratul ce-va
despre acestu lucru.

Covintele mele la nici o intempsare
nu inseamna, ca astăzi astădua de contele
Lonyay nu pote fi unu ministrul de fi-
nancie bunu. Ministrul actualu de fi-
nancie, Ghyczy, e in fondu unu barbatu
prudentu, conscientiosu și activu, ceea ce
se adeveresc prin carier'a sea politica
eminenta in tempu de mai multi ani.

Si ce amă disu mai susu in genere
de ministeriul lui Bittó, ca acceptu cu
prevenire simpatica activitatea sea, potu sa
dicu in specialu și de Col. Ghyczy. Cale
de mai susu le-amă indigitu numai spre
a demonstra decursul neparlamentariu ala
crisei ministeriale care se sfersi de curendu.

In starea momentana, concedu cu
bucuria și binevoită, unu progresu nu
se poate denegă, nu numai pentru ca a
succesu delaturarea crisei și amă es-
tu in una caosu confusu și amă castigatu
terenul mai solidu, ci și pentru ca a suc-
cesu a face imposibila coalitionea cu opo-
zitioanea ce nu acceptă complanarea, cu
acea coalitione, care deca se implinea ade-
verea proverbulu ce dice: „Eu amă
prinsu unu tureu daru elu nu me lasă“. Bucurosu concedu, ca ministrul presedinte
Bittó și-a castigatu in privintă a-
căstămerite ce nu se potu dispută, totusi
acesto succesu momentanu nu ne pote,
dupa cătu pricepu eu, dă o garantie si-
goră, ca afacerile noastre s'au intorsu prin
acéstă spre bine și ca acéstă va fi sta-
tornicu.

Mai privesc in stările financiare
unicul isvoru al tuturor calamitătilor
noastre. Aceasta presupusione trebuie sa
o combatu. Nu potu sa impartasiesc
nici parerea, carea amu cete'o in „Re-
formă“, in o epistola publicata dupa cum
susține unu, de ministrul de externe,
contele Andrásy, dupa carea avemu sa
acceptăm unu „trocas“ alu tierei. Suntu
de parere, ca stările noastre financiare se
potu regulă, ba credu inca, ca e mai
usioru a regulă financiare noastre decât a
indreptă stările noastre parlamentare și a
delatoră parerea perversă ce avemu de-
spre politica.

Patria noastră de seculi are constitu-
tione, dara in tōte stadiile desvoltării
ea eră de departe de a potă corespunde po-
stulatelor parlamentarismului care se
introduce rapede in 1848. Dupa cum pri-
cepu eu monachi'stia constituțională cu
regimul parlamentar e cea mai perfectă
formă de statu, totusi trebuie sa admitu,
ca noi simtăm și portam greutatea im-
provisatiunilor dela 1848.

Regimul parlamentar cu ministe-
riu seu responsabilu e intr'adeveru celu
mai perfectu regim. Pentru a potă ajunge
la valoare conducerilor politici, conducerilor
de partidă, membrii dietei au trebuita de
unele calități neîncungiuibile. Afara de
sinceritatea barbatăsei și de perseve-
rarea in ideile și propunerile conducerilor,
in cari o argumentație că ac-
est'a: „eu amu cunoscută vitiositatea
proiectului ce lamu substerntu și de
vreme ce și preotulu celu bunu totu in-
văță pâna la finea vietiei săle, lu voi
imită și voi subscrive ou totulu altu
proiectu“ este eschisa, se mai recere,
că simpathiile și antipathiile personali,
camaderie și domnia de clica sa dis-
para. Membrii parlamentului au trebuita
de unu simtii mai tare de cuvinția
și trebuitu sa-si ince dorulu de a cuventă,
sa stimeze ordinea discussionei hindu-ca
din 400 de membri 60—70 suntu in
stare a impedează progresarea aparatalui
incarcatu. Relativu la acest'a me potu
provoca la unu exemplu forte aproape și
amaru. Pentru a cupriode politica se
recere celu pacinu intru atâtu perseve-
rantia și siguritate cătu sa nu avemu
teamă in tōte dilele de crise și alte tem-
plari, sa nu ne temem, ca ne va ajunge
sorțea criselor in guvernele din Roma-
nia și Spania; de alta parte se recere
multă rezolutione și independinția, pentru
a aduce rivalitatea conducerilor in
marginile cuviințiose și a li suprime ca-
pritive. Opinionea publică inse trebuita
sa aiba prestă totu mai multă respectu ina-
iutea legilor. Se recere óre care tre-
ziază care nu umbla dupa teorii și frase
binesunatoare, ci carea cauta numai ce e
coresponditorul și folositorul. Déca din-
t'odata tindu man'a dupa tōte precum
potemu cascigă, potemu sa și perdemă
inse forte multă.

Stimabilitii mei alegatori sa nu me
intrebe, unde și pâna unde se află erăea?
Nice că cându și cum se va sfersi? Unde
vomu ajunge? La aceste nu potu sa re-
spundu, indigitezu numai, ca starea no-
astră e critica. Voia sa ve aducu aminte
ca candu aru si disu cineva cu ocasiunea
complanării: voră trece 6 sau 7 ani fără
resbelu și atunci vomu ajunge in o criza
politica și financiară, de sigur unu atare
profetu se numă nu numai unu pessimistu
ci pote și unu elevetorul reutaciu. Cu
cătu inse e mai mare pericolul, cu atâtu
e mai intelitoare necesitatea că sa și im-
plinesca totu insulu detorinti a către
patria.

Profunda simtioscă eu greutatea a-

cestei responsabilități și me silescu după o rece preugătare a împlini totudeună detorintele mele că alegatul. Deo dñe succese mai bune în viitor!

Nr. 29 alu „Albinei“ ne suprinde cu urmatorea curiositate, după cum dice numita foia, primita dela Sabiu. Eata ce dice:

„Precum se afirma, totu din acestu incidente s'a datu „Telegrafului Romanu“ o direcție, cea mai inteléptă și demnă de unu organu bisericescu oficial (?!)

etc. etc. etc.“

Luăm simplu notitia despre acestu lapsus că la mihi alu d. cores., din Sabiu cu acea, ea dorim că pre viitor să-si dea insusi o direcție mai inteléptă corespondintelor cele să sa numai învenete lucruri, cari n'au fostu și de cari n'au avutu nimenea nici o lipsa.

Diet'a Ungariei.

Budapest'a 23 Apriile 1874. (Cas'a representantilor).

Dupa deschiderea siedintei și rezolvarea formalidelor indatinate

Mich. Kémény presenta petiția reunioanei agronomice bekesiane pentru crearea unui ministeriu separat de agricultura.

Petiția se predă comisiunii petitionarie.

Căs'a trecendu la ordinea dilei continua desbaterea asupra proiectului de lege relativ la notarii publici.

§ 54. enumera töte casurile, in cari se cere unu documentu notarialu, că așa cerea de dreptu sa potea fi valida.

Georg Kondorossy face propunerea: sa se dică respicatu in acestu paragraf, ca documentulu notarialu e necesariu nu numai in trebi de dreptu intre casatoriti, ci sa se estinda și asupra altoru casuri.

Mich. Bezanu cunoscendu inse-natatea acestui § propune, că sa se prede comisiunii centrale spre a se discuta a doua ora.

Pledandu ministrulu de justitia Pauler pentru propunerea lui Besanu, acela propunere se primesce și § amintită se predă comisiunii centrale.

Urmăza la discussiune votulu separat alu clasei a doua care vrea sa mai adauge la § 54 inca doi paragrafi, siadeca:

§. 55. Si la intabulara in cărtile fundurie a acelor aferenti de dreptu, cari se incheia cu privire la transcrierea său restringerea dreptului de proprietate relativ la imobilie, suntu de lipsa documente notariale, intru cătu transcrierea și restringerea nu se cuprinde in alte documente judecatoresci.

Documentele private despre atari aferenti de dreptu după inactivarea acestei legi numai atunci potu servi de baza la intabulara, când li se va dà conformu dispusetiunilor acestei legi poterea de documentu publicu.

§. 56. Documentele aceste notariale an sa se dea de către notariulu in terminu de 8 dilei oficiului competentu dela cărtile fundurie etc.

Ernst. Hedry, referințele sesiuniei a doua motivându votulu separatu l'u recomenda spre primire.

L. Kármán presenta o propunere, după carea sa se aviseze ministrulu de justitia, că cu proiectulu despre noua organizare a judecatorielor sa prezenteze camerei totu odata și o motiune motivată relativ la trebuinta transcrierei dreptului de proprietate pre imobilie.

Iul. Steiger și Dem. Bonciu volăză pentru votulu separatu; Gab. Várady și And. Schmaus pentru testulu comisiunii centrale.

Dupa o lungă desbatere la care participa mai multi oratori, punendu-se la votu votulu separatu se respinge de către majoritatea Casei și asemenea se respinge și propunerea de conclusu a lui Kármán.

Budapest'a 24 Apriile. (Cas'a representantilor). Deputatul Dan. Irányi îndreptă către ministrulu presedinte interbelatiunea, de este autentica depesiă

publicata in digariulu din Parisu „Temps“, pre carea a indreptăto fostu cancelariu imperialu Bust cîtra ambasadorulu austro-ungaru principale Metternich. Acea depesia arata, ca in anulu 1869 s'a incheiatu intre monarhia nostra și Francia o alianța ofensiva și defensiva secreta. De este autentica depesiă întrăba Irányi, ca s'a incheiatu respectivul tratat secretu cu scirea ministrului presedinte alu Ungariei? In fine întrăba Irányi, ca este aplicatul ministrulu presedinte a substerne Casei acelu tratat?

Interbelatiunea se dă ministrului presedinte.

Dupa acela se continua și se sferește desbaterea proiectului relativ la notariatulu publicu. La § 194 care tratează despre procedură disciplinaria se incinge o discussiune via. Secțiunea a 9 a adusu aici unu votu separatu, care dă potestatea disciplinaria la cameră notariatului. Majoritatea a acceptatul inse-proponerea comisiunii centrale, după care judecatoria disciplinaria are sa conste din presedintele judecatoriei reg. competente, din doi judecatori și doi membri ai camerei notariale. Discussiunile asupra acestei legi au durat 4 dile.

Budapest'a 25 Apriile. (Cas'a representantilor). Presed. Bela Peroczel deschide siedint'a la 10 ore.

Ferd. Horanszky îndreptă către ministrulu de comunicatiune acesta interbelatiune:

Tiené-se-va podulu calei ferate care se află lângă Solnocu și duce preste Tisz'a totu-déun'a in stare corespondență intereselor comunicatiunei sigure? Déca nu:

Ce dispusetiuni are de cugetu a face dlu ministru spre a preventi siguritatea perilitata in mare mesura a persoanei, avei si a comerciului?

Interbelatiunea se da in serisu ministrului de comunicatiune.

Căs'a trecendu la ordinea dilei résolvesce mai intâi petițiile din Seria XXIX conformu propunerilor facute de comisiunii petitionarie.

Urmandu alegerea membrilor in comisiunile permanente pentru locurile vacante majoritatea a votat: Pentru Paulu Somssich in comisiunea financiale, Ign. Hajdu in comisiunea pentru regularea raportului intre statu și biserica, Ferd. Horanszky și Th. Vecsey in comisiunea pentru cercetarea fundatiunilor publice, Alois Degré in comisiunea de revisiune a diariului.

Siedint'a se inchide.

Ablegatii se dueu in salele sectiunilor spre a discuta obiectele predante loru.

Budapest'a 27 Apriile. (Cas'a representantilor). Dupa autenticarea protocolului se anuncie abdicarea deputatului din scaunulu Medișului, Fried. Schreiber.

Gust. Kapp îndreptă către ministrulu de comunicatiune urmatorela interbelatiune:

1. „E adeverat, ca junctiunea calei ferate Orsiovă s'a concesionat sub conditii, cari suntu egali cu eschiderea Transilvaniei dela comerciulu universalu?

2. „Ce poziție a luat regimul preste totu in acesta cestune satia de guvernul și cameră Romaniei?“

Col. Széll substerne raportul comisiunii finanziare asupra proiectului de lege relativ la clădirea unei case pre semă ministrului pentru aperarea tierei.

Referintii comisiunii centrali substerne raporturile despre urmatorele proiecte de legi: relativ la modificatiunea § 29 art. de lege 31 din 1871 și în legatura cu acela o propunere de concluzu, care tientesce la substernearea unui proiect de lege despre simplificarea cărtilor fundurie, mai departe relativ la reformarea cărtilor fundurie din Pest'a.

Lad. Szögyény și E. Daniel substerne raporturile comisiunii petitionarie, cari se voru pune la ordinea dilei in Sembet'a cea mai aproape.

Lad. Szögyény anuncie, ca co-

missiunea verificătoria a verificatu pre deputatul alesu la Panciovă Dr. Politu cu rezervarea terminului legalu de 30 dile.

Ministrul de comerciu Bartal atragendu atenționea asupra proiectului de lege montanu substerne și tiparit de mai înainte se róga pentru esmiterea unei comisiuni de specialitate de 15 membri carea sa esameneze proiectul amintit.

Căs'a primește propunerea ministrului Bartal.

Dupa aceste se face conoscutu reștitutu alegerei membrilor in comisiuni pentru locurile devenite vacante in tempul din urma și cu acela se inchide siedint'a.

Memorandum

in obiectulu administrarei fondurilor comune bisericesci și scolare ale dieceselor române de Aradu și Caransebeșiu.

In proiectulu de regulamentu, lucratu de comisiunile sinodale esmise ad hoc in Timișoara in jumalatea a 2-a a lunii lui Decembre 1873 vedem indata in §-lu 1-mu adoptatul principiulu, ca fondurile bisericesci și scolare, comune dieceselor române din Aradu și Caransebeșiu, anume:

1. fondulu generalu comunu bisericescu;

2. fondulu pentru unu siminariu gr. or. român;

3. fondulu generalu scolariu comunu, in care se cuprindu și fondurile

a) pentru edificiulu preparandiei comune in Aradu;

b) celu asiā nomitu convictualu pentru preparandi;

4. fondulu investitorescu pentru pensiuni;

5. fundatiunea Balaiana pentru stipendie, au se remâna definitivmente nedespărte și sa se administredie și previdere in comunu in comunu prin o administratiune comuna de sine statutoria cu scaunulu in Timișoara.

Administrarea comuna se motivéza in proiectu, ca nedespărtea acestor fonduri aru și conforma compusetiunei și destinatiunei loru. Motivarea acela nu o astănu mai de aproape desvoltata și comprobata, precum nu astănu la proiectulu de regulamentu amintit nici o motivare, ce aru petrunde mai adencu in lucru, ceea ce in genere este o mare scadere a acestui proiectu mai alesu facia cu importanța cestiunilor, ce se pretindu a fi deslegate prin elu.

Acstea considerante precum și impregurarea, ca sinodulu extraordinariu alu diecesei Caransebeșului tenuito in 29 si 30 Iulie 1871 in siedint'a sea a II-a sub Nr. prot. 20 a proveditu dejă, ca aceste fonduri la tempulu seu au sa se imparte definitivmente intre ambele diecese, iera sinodulu ordinario din anulu trecutu prin pasulu decisiunei sele din 17 Apriile 1873 Nr. prot. 24 al. I ca adeca cestiunea despre partea unei și eccl.-laice diecese la aceste fonduri are „sa remâna deschisa“ și-a rezervat pre deplinu dreptul de a studia și supune de nou decisiunei sele sinodale afacerea impartirei acestor fonduri: töte acestea a indemnă și pre senatulu episcopal alu Consistoriului nostru diecesanu in siedint'a sea din 19 Fauru a. c. Nr. 57 a esmitu in unanimitate din sinulu seu o comisiune pentru studierea proiectului de regulamentu amintit cu indatorirea, că acela comisiune sa-si subsceră pâna la proxișa siedintă episcopală respectivulu seu elaborat in form'a unui memorandum.

Deci satisfacendo subscrise comisiune acestei onorifice misiuni propera a comunică on. senat, in obiectulu administrarei pre viitoru a amintitelor fonduri, opinionea sea in urmatorele:

Principiulu adoptatul de comisiunea esmisa in Timișoara, ca adeca fondurile sa remâna și pre viitoru nedespărte și sa se administredie cumulativu de către o corporație nedependinta in Timișoara, subscrise comisiune nu-lu astănu nici compatibilu, nici convenabilu nici prac-

ticabilu pentru poporul și clerul din ambele diecese, carii suntu proprietarii cei adeverati ai fondurilor.

De parte sa fia de noi a dispută o comuniune ad hoc bunavointia și celu mai zelu intru de a luă mesuri durable pentru pastrarea și asecurarea acestor fonduri cascigate cu statia sacrifica și lupte, potem dice secularie. Dara aceea ne va si permisă a observă înainte de tôte, ca comuniunea averei, proprietatea marginita nici odata nu a avută vreun rezultat imbuscuratoriu și efectuol intentionat.

Premitiendu acestea in generă ne luam voia a trece in detailu.

Amu numita proiectulu comisiunii ad hoc de necompatibilu, de neconvenabilu, de nepracticabilu, ne permitem alu mai numi inca și de forte sumtosa si preste mesura complicata și acom remâna a comprobă aceste adeveruri.

Nu va putea nimeni dedispătă, ca fondurile cestionate nu suntu avere, proprietate bisericescă. Cine a administrat dela fundarea bisericii creștine pâna astăzi avereia bisericei?

Snedrionul său Consistoriulu este unu asiediementu asiā de vechiu că înăsasi biserica, acestuia s'a concretizat din vechime totu-déun'a chivernisirea avelor eparchiali sub greumentul responsabilități și alu conștiinței, despre care dan probe nenumerate canone ale bisericei noastre.* Sistem'a consistoriilor noastre astăzi este cu multu mai perfectă că intrecoștu. Nu este posibilu, nu este compatibilu și convenabilu cu institutiunile noastre bisericesci vechi și noue, că averea eparchiei sa se concräda altei corporationi afară de Consistoriu, o administratiune separată de Consistoriu și de capulu diecesei pre cându nu ne dă nici o garantie, nu are nici cea mai mică baza in institutiunile și asiediemintele noastre bisericesci, ba cutesamă a afirmă, că este negatiunea statutului nostru organică sanctionată de Majestatea Sa regele, la ce inse sperămu ca nu si vorădă și nici nu-si potă dă consentimentul și votulu loru nici venerabile sinode eparchiale, nici pré venerati capi ai bisericei noastră, Metropolitul cu Episcopii sei sufragani.

Aru respectă oare sinodele și capii dieceselor noastre asiediemintele stravechi și noue bisericesci și legalitatea atunci, cându pentru administrarea și manipularea unei părți intregitòrie din averea eparchiei s'aro înflintă unu altu Consistoriu specialu investit cu privilegiu: directiunea proiectata pentru administrarea fondurilor bisericesci in Timișoara. Noi, basati pre convingerea noastră cea mai intima, respondem cu tota resolutiunea, ca prin crearea unei atari corporationi, a unui Consistoriu privilegiat pentru două eparchii, s'aru negă basele fundamentale istorice ale bisericei in privința administrarei averei ei și s'aro formă una prejedelii periculosu, ale cărui consecinție de confuziune și desorganisare nu se potu prevedea.

Dara deca acestu proiectu alu administrarei comune este necompatibilu și neconvenabilu cu asiediemintele vechi și noue bisericesci și legalitatea atunci, complicat și provocatoriu de o suma de conflicte. O simpla ceteră a §§-loru 21, 22, 23, apoi 31 comprăba același afirmație a noastră de plinu. In acești §§-ni se dispune că computele sau directiunea sa le subșterne ambelor sinode împreună cu copile tuturor documentelor spre esaminare, avându a dă absolutoriu ambele sinode in confielegere unula cu altul. Era cându între sinode se voră escă disertie necomplinabili prin intiegere imprumata, său cându — ce este și mai mult — cei ce au depus computele, s'aru astănu văzut prin vre-o decisiune sinodală, atunci are locu apelatiunea la congresulu naionalu bisericesc, carele va decide finalmente. Mai departe se desigă in §-lu 32, că

* Canon. apost. 38; 40, 41; Can. 25 IV.; 26 IV.; 35 VI.; 11 VII.; 12 VII.; 24, 25 Antiochia; 40, 89 cartag. Cap. 57 Pravila româna, drept. can. Metrop. Siaguna a VI., statul org. §. 132. —

controlarea respective inspecționarea fondurilor, pre cătu tempu nu suntu adunate sinodele o eserădă capii dieceselor cu ajutoriul senatului episcopal, cără in casuri de constatarea vre unui pericol pentru fonduri, li-se da dreptul suspendării unei sau altui funcționari dela oficiu si inlocuirea provisoria a aceluia.

Fatia cu atâta autoritătă, ce li se dă dreptulu de a dispune și decide în cauza fondurilor și fatia cu dreptulu de apelatione la congresu, concesu datatorilor de computuri, nu ne sfidu a ni esprimă fundat'a temere, ca administratiunea fondurilor indata ce s'ară pune în lucrare, va intempiñă dificultăți mai nesuportabile, iera între dispunatori, direcțione, sinode, episcopi și senatele episcopesci se voru nasce indata o sumă de colisioni cu atâtua mai vertosu, fiindu că sfer'a de activitate a fia-cărni dispunatori este atâtua de mancu circumscriza și fiindu că nu se prescrie de locu, pâna la ce suma pote in totu anulu sa prelinda unulu său cel-a-laltu sinodu din interesele fondurilor pentru trebuintele diecesei respective, conformu destinației fia-cărui fondu.

Apoi dupa esperint'a, ce o avemu despre duranti'a sesiunilor anuale ale sinodelor eparchiali unu absolutoriu pentru manipularea fondurilor pre unu anu, abia se va potea estradă in alu 3-lea și déca se va apelă cum-va la congresu abia in alu 4 lea său 5-lea anu. Caci scim, că sinodele anuale au sa se tienă totu in acelasi tempu in Aradu și Caransebesiu. Scim că acelea durează numai vre-o căte-va dile. De óre-ce nu se pote presupune mai departe, ca decisiunile sinodale luate in cauza absolutoriului, fiindu elu de mare importantia și circumstantiale, se voru puté telegrafă dela unu sinodu la altulu, asiă nu va remanea altu co-va, decâtua că decisiunile luate in cauza absolutoriului din partea unui său celu-a-laltu sinodu, sa se pertrateze in sinodele anului viitoru și asiă abia in alu 3-lea anu se va potea stabili formul'a absolutoriului si estradă finalmente in impreuna intielegere directionei fondurilor, apoi déca cum-va vre-unu funcționari datotoriu de ratiocinu nu se va multiam cu cuprinsu absolutoriului vomu trebuu sa acceptăm pâna la prossimulu congresu, carele se coaduna la 3 ani odată.

O dispozitione mai nepractică impecatória a administrationei abia ni mai potemo intipui, afara, déca nu vomu sa tienemus mai de multe ori in anu sinode eparchiali.

Dealtintrele nu pricepemu, cum se investeza de odata congresul nostru nationalu bisericescu, cu unu dreptu, de a se luă la densulu apelatiune, cu unu dreptu, pre care densulu dupa agendele lui tasativminte enumerate in §-ulu 154 din stat. org. nu-lu are, nu-lu pote avea, de óre-ce, precum sinodele eparchiali, asiă si congresul bisericescu nu suntu organe e executive, ci numai legislative.

Déca vomu alteră necontentu aceste base fundamentali, intra adeveru resultatu nu pote fi altulu, decâtua unu caosu generalu alu competențelor si orm'a acestor'a incetarea administrationei prompte și secure in biserica și scola.

Nu scim, ce are sa urmeze in acelu casu, déca pre cătu tempu nu suntu adunate sinodele unu capu diecesanu in intielegere cu Consistoriul seu episcopal dupa convingerea loru, fiindu periculu pentru fonduri suspendăza pre vre-unu funcționari alu fondurilor, iera cel-a-laltu capu diecesanu se opune la aceasta mesura? —

O sumă de cestioni de asemenea natură se impune indata cugetorilui la prim'a ceteră a acestui proiect de regulamentu, dura nici tempulu, nici puterile cele marginite si impetuositatea altor agende oficiose urginti nu ni permitu a intră si mai afundu in afacerea criticei asupra acestui proiect.

Ne marginim deci a orătă mai departe, ca adeca administrarea fondurilor in modalitatea propusa de comisiunea ad-

hoc este inca si pre sumtuosa adeca imprenută cu pre mari spese.

Sistemul noi óre amici ai progresului, ai inflorirei si prosperării bisericei atonci, cându pentru manipularea unei părți intregitoare din avere eparchiei amu iniștiat, afara de Consistoriile de astazi altu Consistoriu non privilegiat: direcționea desamintitelor fonduri comune?

Membrii consistoriali, asesorii, au facut si facu servitie gratuite bisericei loru si acum dintr-o data ne trezima cu o sumă de oficianti bine salarizati, ca membrii provieduti cu diurne si spese de călătoria mari, acolo unde putem evita spesele si economisă salariile cele considerabile?

Personalul directional cu salariile si retribuțiunile loru, diurnele si viaticile membrilor, inchirierea localitătilor si alte spese cancelariai dupa proiectul de regulamentu voru consumă anualmente 6000 fl. v. a. Aceasta suma considerabila de bani se poate economisă in totu anulu, déca Consistorie voru conduce administrarea si manipularea fondurilor.

Ni se va obiectu, ca atâtua la administrarea cătu si la manipularea fondurilor se receru individi cu cunoștințe speciale de contabilitate, de cari individi nu dispunu astazi consistoriale. La acestea respundem, ca sinodele si consistoriile se voru ingriji negresitu pentru acuierarea de atari individi indata dupa primirea fondurilor in administrationa loru. Dealtintre avemu exemplu viu in archidiocesa Transilvaniei, la care se administra si manipulează cu cea mai mare punctuositate, credintia, esactitate si regularitate fonduri in sum'a aproape de unu milionu florini de către individi, cari nu se potu numi apriatu barbati de specialitate, dura in urm'a ocupării funcțiunilor consistoriali, pre lângă remuneratiuni moderate, si-au castigatu indata cunoștințele necesari cassari si manipularie cu bani.

De aci urmăedia, ca nici cunoștințele speciale luate ele de sine nu ne dau absoluța garantie despre o administrare si manipulare corecta si credincioasa.

Acesta suntu totu atâtua impregnărăi si motive, din care se vedr apriatu, ca administratiunea comună pentru ambele diecese pre cătu este ea contraria asiediemintelor bisericesci, cu atâtua mai tare nu pote si dens'a salutară pentru noi si ca prin urmare fondurile dupa pararea nostra trebuie sa se imparta intre ambele eparchii din Aradu si Caransebesiu.

Ni se va pone intrebare, ca cum, dupa care cheia dara sa se imparta fondurile acestea?

Noi respundem „aequalis divisio non conturbat fratres.“ In comisiunile esmise la Carloveti pentru impacțiune totu-déun'a s'a observat paritatea numerului intre ambele diecese, spesele acestor comisiuni de incepere le-a suportat in mesura egala ambele diecese. Nu voim a validă ca protopresivertele apartenente de consistoriul din Oradea Mare n'a contribuit la formarea fondurilor susu atiso si ca părțile banatice si mai alesu acelea ale diecesei noastre a Caransebesului au contribuit regulat si in mesura mai bogata in atinsele fonduri, ci noi dorim impartirea fratișca in două părți egale a tuturor acestor fonduri si anume a fia-cărui fondu specialitate dupa activele si pașivele lui.

Simtul de dreptate, amorea fratișca suntu totu atâtua factori principali, de carii fi ambelor diecese trebuie sa fie condusi si in acesta actiune a loru. Impartirea se va face usitoru, cându amorea si dreptatea nu voru lipsi dintre frați, precum credem, ca nu voru lipsi. Certele si frecarile bisericesci avute cu serbi suntu de ajunsu, nu le potem transplantă si perenă acum in sinulu nostru, alu filioru de o credintă si de unu sange, dandu fără nici o lipsa ansa la expectoratiuni si reprimari unui sinodu contră celu-a-laltu si ingreunându si congresul nostru bisericescu cu cause de ale noastre speciale, cari pre densulu nu-lu atingu nem.dilociu si punenda-lu de judecătoriu in cause, in care densulu nu

are se judece. Prințipis obisn, sero medicina paratur.

Inainte de a incheia ne luăm voia a observă, ca membrul comisiei asesori si referentele senatului episcopal Aronu Damaschinu a dorut a se petrece in acestu memorandum, pre lângă motivație de mai susu facuta in favore imparțile fondurilor inca urmatorele motive proprii ale sale:

1. Dupa §-la 132 din stat. org. senatului episcopal pre lângă administrarea, manipularea, si tiere in evidența a averei si fundatiunilor proprii ale episcopiei are a suprainspectiona si tiere in evidența totă avere bisericesca miscătoare si nemiscătoare din întrég'a eparchia. De aci resulta datorintă senatului de a veghe neadormitul asupra manipulării cu realitățile si capitalele din toate comunile bisericesci ale diecesei, o datorintă, căreia senatul episcopal, dupa experientă de pâna acum, nu poate satisface nici pre de parte numai cu unu individu salarizat, pre cându, déca amintitele fonduri comune se voru desparti si partea diecesei noastre se va administră aici, personalul senatului episcopal va trebui sa se mai inmormântă si asiă fiindu ca personalul nou, avendu de lucru de dupa un capitalu de circiter 200,000 fl. numai cu 4-500 conturi, se va pute aplică:

a) pentru de a manipula totu de odata si cele 12 fonduri diecesane actuale, cari déca au sa se pote dupa toate regulele intru progresarea loru, voru conține preste 2000 de conturi cu unu venit anual aprosimativ de 15,000 fl;

b) pentru de a supravedea computele anuale ale fia-cărui comunită bisericesci din eparchia, ale contribuțiunilor la fondurile gen. diecesanu, teologicu, preparandialu etc. etc. care toate la anu se suie preste 1000 de bucati in multe casuri de totu voluminoșe;

2. Pentru ca competențele fondului nostru generalu diecesanu, creatu in anul 1872 prin aruncu de 3 or. de susțu s'ară popularisă prin prestarea de imprumuturi date comuneloru bis. si individualu din atinsele fonduri deadreptulu de aci, de unde li se impun toate sarcinile bisericesci, prin care mesura aru intră in totu anulu regulat 10,000 fl. in cas'a diecesana; la fine:

3. Pentru ca chiaru in acelu casu, déca partea diecesei noastre nu s'ară predat senatului epitr. consist. alu nostro spre administrare, totusi in interesul celor amintite in punctul 1 si 2 acestu senat va trebui inmultit cu 2 individi salarizati, fiindu ca altcum, pre lângă cea mai incordata activitate si diliginta a unui individu salarizat, nu se va pute satisface pre deplinu misiunei celei grele si pline de responsabilitate a desamintitelui senat.

Deci opinionea comisiei esmise in unanimitate din partea v. senatului episcopal in siedintă sea din 19 Iunie a. o. Nr. 57 in cauza studierei proiectului de regulamentu elaborat de comisiunea ad hoc in Timișoara culmină in acea, că sa se propuna ven. sinodu episcopal alu diecesei noastre a Caransebesului din partea on. senatului episcopal, că veneratul acela-si respingendu că necompatibilu si neconvenabilu cu asiediemintele vecchi si noue bisericesci, mai departe că nepracticu, pre sumtuosu si complicat elaboratul comisiunii sinodale ad hoc, relativ la administrarea si manipularea cumulativa viitoră prin o corporatiune administrativa comună in Timișoara, respingendu totu de odata si votulu minoritaticei acelei comisiuni pentru administrarea cumulativa a fondurilor in Aradu, — sa binevoiesca a decide in principiu impartirea dréptă a fondurilor intre ambele diecese si spre acestu scopu sa se esmită din gremiul ven. sinodu o comisiune, constătoare de 6 membri: 2 preoti si 4 mireni, care intrunindu-se cu o atare comisiune esmitendă si din partea sinodului aradane sa pacteze in privit'a modalităților imparției, iera dupa finirea pactărilor si raportarea comisiunilor despre rezultatul per tractărilor sa se convoye sinode

extraordinari in ambele eparchii pe definitivă regulare a acestei afaceri.

Observându in sine, ca la compunerea acestui memorandum si la motivarea lui ne-a condus numai conștiințiosa interesa pentru binele si prosperarea sănătății noastre biserici si a credinciosilor ei remanemu cu profunda respectu.

Ai onoratului senatului episcopal

Caransebesiu 30 Martiu 1874.

plecati servi membri ai comisiei

Iosefu Seracsinu Majoru m/p. asesoru sonist. Ioane Brancoviciu m/p. ases. cons. Aronu Damaschinu m/p. ases. consist. Ioana Bartolomeiu m/p. secret. consist. si referente ala comisiei.

Nr. epitr. 133, bis. 320, scol. 127;

Memorandumul acesta, cîndin se intotdea trei senatele consistoriului diecesanu in siedintele tiene in 4, 5 si 6 Aprilie 1874 s'a aprobă si adoptat in intregul seu cuprinsu de către senatul bisericesc si episcopal; iera cîndu se luau la cunoștință.

Caransebesiu in 6 Aprilie 1874.

Ioanu Popasu m/p. episcopu. Georgiu Andreeviciu m/p. Mihailu Pooreanu, Filipu Mustă, Demetru Popavita, George Băișiu, Al. Stancoviciu etc. asesori consistoriali.

Discursul dlui dep. D. Bonciu.

rostitu in camera ung. cu ocazia desbaterei speciale a §. 2. din proiectul de lege despre notarii publici.)

On. camera! Cu privire la §-la 2 din proiectul amu voită sa facu si eu o modificare, dera dupa ce dl. deputatul antevoritoru inca a facut o modificare in sensul acesta, iau cuvântul numai pentru sprijinirea acelei. Inso inainte de ce a-si face acăsa, permitem on. camera, că sa facu o scurta observație la vorbirea dlui dep. G. Kapp. Dl. Kapp in modificareea sa poftesc, că notarii publ. afara de limb'a oficială a statului sa cunoască si cea germană, si afara de acea si limb'a tinențului respectiv. De aci urmăedia, ca dl. dep. vrea sa atrăbe si limbi germană totu acela privilegiu si predominire, că si limbi oficiale a statului. Din partemi numai predominirea unei limbi cunoșca in Ungaria, si acea e si limbă maghiară. (Aprobare.) Cându recunosc acăsa, si mi radicou cuvântul in interesul celor-a-lalte naționalități, cari vorbesc alta limbă, — din punctul pe vedere, ca acele in raportele vietiei vin in atingere in limb'a propria, — acăsa numai asiă o facu si o potu face, că celelalte in folosirea drepturilor sa fie deplinu egali, si exceptiunea cărei trebuie sa se dea mai multă, din punctul de vedere alu statului, sa fie numai cea maghiară. (Aprobare.)

On. camera! Conform §-lui 2 limb'a oficială a statului e cea maghiară. Permitem on. cam. sa spună pentru ce nu potu primi acest §. cam este redactat.

— Legea din 1848 a data egalitate de drepturi tuturor civilor de ori ce rangu si naționalitate. Legea din 1868 art. 44 regulă relationile, după care civili nemaghiari si potu folosi limb'a loru in afaceri oficiale si private. — Ori cătu de indestulitoru său neindestitutore sa fie acoste legi fatia de postulatele respectivelor naționalități, totusi din partemi astu, ca frecările si imparechiările obveniente pâna in diu'a de astazi, nu provin atât de acolo, ca legea de naționalitate nu e indestitutore, cătu mai mult din împrejurarea forte deza, ca acea lege nu se executa fideli si conscientiosu, parte nici de organele guvernului, si mai vertosu de organele municipale, — Dl. partemi credu, ca ori cătu de buna sa fie óre care lege, déca executarea ei nu asta sinceritate si bunavointia la executori, nici odata nu va radiea valoarea si pretiul legii inaintea poporului, că si cându se executa bine. Eu nu voiesc sa dau ocazie la interpretarea rea a legei, ci doresc, că legea sa fie cătu mai chiara; ca cătu mai chiara e exprimata intenția legislației, cu atâtua mai putin se

deschide cale interpretărilor false și dănușe. Astă e acăsta și cu §-lu 2. Dăea vomu combină acestu §. cu §-lu alu 7 nu sufere nici o dubietate, ca i se va potă dă intielesulu, ca la denumiri, naționalitățile nemagiare în unele locuri aru fi cu totul eschise dela binefacerea legei, pentru ca nu s'a dispus, că notarii publici se intielegă și limb'a tienotului seu, și dăea minist. de justiția nu va posă dela notarii denomiți sa intielegă deplinu limb'a tienotelorlori lor, — locutorii din acele părți nu voru potă ave documenta autentică în limb'a lor. Lucru e forte naturul. De s'a intemplă acăsta, atunci legislatiunea va cădă în cea mai mare inconsecință, căci dăea legea dn 1868 art. 44 a concesu naționalităților nemagiare, că pre terenul municipio și comunala sa-si folosescă limb'a loro propria; ba inca dăea §. 6 din legea despre exercerea potestatei judecătoresci, impune judeului se vorbescă limb'a respectivului tienotu, întrebă pre on. camera, ca nu va cădă legislatiunea în neconsecință, dăea la acăsta institutiune nu s'ar recere asemenea euolisticătione dela notarii publici, inca cu atât mai vertosu, ca notariatulu publ. nu e oficiu, not. publ. nu va implini ce-va funcțiuni de statu, ci e pentru acea că se reguleze relațiile de dreptă privată ale civiloru.

Autenticitatea publică a acestor documente e de mare interesu pentru ambe părțile, de-să aceste documente de dreptă privată voru veni înaintea judecătoriei numai dăea se voru escă nescari diferenție între părțile ce le subscriseră. Deci aru fi cea mai mare nedreptate fatia de naționalitățile ne magiare, dăea legislatiunea nu s'ar ingriji, că notarii publici sa scio limb'a naționalităției, ce locuiesce în acelu locu.

On. camera! Eu voiescu că pre lângă limb'a oficială a statului sa se esprime și acăsta, să nu-mi radion coven-tulu pentru ca n-asi pretinde să eu, că notariul publicu sa scie limb'a oficială a statului; ci eu mergu mai departe, pretindu că nu numai notariul publicu, oficialulu și judecătoriul sa scie limb'a magiară, ci pretindu acăsta dela ori care factoru, care ocupă locu în vieti publică a statului, și pretindu acăsta nu numai în interesulu statului, ci și intru alu naționalităților. Pentru ce? Eu credu, că carele nu scie limb'a oficială a statului, acelă nu se poate radica la acelu gradu al culturei în cutare liera, la care se radica celu ce scie limb'a statului. Da, mi potu intipui, că și fără cunoscintia limbbei statului poate și cine-va omu investițiu ca renume europenă, dăea no-mi potu inchipi, că cine-va fără cunoscintia limbbei oficiale a statului se poate ave cultura generale în patria sea, sa poate cunoșce afacerile vietii de statu ale patrui seale.

Plecându din acestu punctu de vedere marturisesc sinceru, că nu mi-aru fi paruto reu dăea în acestu § sărū dice că respectivolu notariu publicu pre lângă limb'a of. a statului sa pricopă și limb'a naționalităției din cerculu respectivu,

Altmintrea aru fi polotu remané dia acestu § și despuselionea, ca not. publ. sa scie limb'a oficială a statului, pentru că acesta de sine se intielege, nu trebuie prescrisa, pentru că jace în natur'a lucrului, în existintă statului. Deci opinionea mea este, că în Ungaria limb'a magiară nu are lipsa de sprigini, ci de sprigini au lipsa limbelor naționalităților, că întrebuitiarea aceloră între marginile legei sa nu sia in piedecata.

Me rogu de indulgentia on. Case, dăea déca e vorba de limbă, voiescu a mai face căte-va obserwationi. Precum antevorbitorul meu, asiă nice mie numi place a face din totu, cestione de naționalitate și nici nu-mi radicu coven-tulu pentru aceea, căci intru cătu se poate voiescu să en a evită acăsta; dăea déca este vorba de limbă, dechiaru, precum este cunoscută și înaintea on. Camere, ca pre lângă aceea, ca înainte de totu sum fin alu Ungariei și alu națiunei politice unguresci, totu odata sum și natulu

altei naționalități. *Mie nu mi e greu a o marioriști acăstu*, cu atât mai vertosu, pentru că existintă naționalităților o soiu combină cu existintă statului ungurescu cu suprematia și predominirea limbbei unguresci.

Sciun și astu ecitabilu, ca limb'a naționalei magiare trebuie se predominescă în Ungaria. Pentru că în fine, privindu la istoria, trebuie să recunoște oră care naționalitate din acăsta patrie, dăea numai nu este preocupați, că naționalitatea magiară a creatu statulu; trebuie sciutu și recunoscută și aceea, că în decursu de 800 de ani naționalitatea magiară l-a susținutu în contra tuturor atacurilor și perielelor, de să cu succursulu celor alalte naționalități, dăea totu-dăună sub firmă naționalității magiare, și prin urmare este lucru firescu, că rolulu de conduceră se cuvine numai naționalității magiare.

Amu astăto de lipsa a vorbi la acestu obiectu și din acestu punctu de vedere, pentru că sunu convinsu și despre aceea, că multi oici pâna acum, dăea inca oici acum nu suntu în chiaru cu punctulu de vedere, din care plecu eu și mai multi amici ai mei de principie] în acăsta cestione.

Ea recunoscu, că suntu șre-care factori ai naționalităților, cari în pretenziunile naționalității nu se misca pre acelu teren alu moderationei și precauțiunei, pre care pote me miscu eu și mai multi soci de principiu. Deci astă necesariu, și că a sositu tempulu, că se deliniezu acelu punctu de mancare și numai pentru acea, că se nu se consideră, că fia-cine, căre nu se tiene de naționalitatea magiară, urmează directiunea acelor enumiți factori. Multă turburare de concepte au provenit din lucrul, cari au disu: „deputatu alu naționalităției.”

On. Camera! Eu credu, că acăsta nu trebuie definita, cum o definescă multi și le-o impota acelora, ci credu că trebuie definita, că noi căti suntemu aici, în prim'a linia suntemu reprezentanții tierei, și care dice, că este reprezentante alu naționalităței, acăta numai asiă se poate intielege, că numai asiă intielesu i-se poate dă, că este chiamat a reprezentă și aperă interesulu unei naționalități, că unu anumit interese specialu, chiaro asiă că altu deputatu șre-care, care este chiamat a reprezentă interesulu specialu alu cutării tienotu.

Astfelio intielegu eu și acăsta este intielesulu deputatalui naționalităței, nu înse că se face din totu cestionea causa de naționalitate, precum disu dlu deputata Besanu. Suntu deputati, cari trece marginile cu pretensiunile lor; acesta înse insisi voru vedea că nu-si voru ajunge scopulu și prin urmare ce folosu din totu esagerarea? Eu din parte-mi nu voiescu draptruri de naționalitate pre ruin'a statului și constituțiunei magiare, pentru că eu dorescu a satisface intereselor de naționalitate numai între marginile constituțiunei unguresci. (Aprobare).

On. Camera! Arestându punctulu de mancare, ce-lu ocupă fatia cu acăsta cestione, cându e vorba de limbă, după ce și din considerațiuni practice nu voiescu că naționalitățile sa fia eschise de la folosulu unei legi salutarie precum este cea de fatia, dela care eu asceptu multu bine, — pentru aceea partinescu și recomandu atenționei on. Camere propunerea condeputatului Besanu.

Post'a redactiunei. La mai multi articuli polemică contră celor publicate asupra „Tel. Rom.” în „Albină” și altii de natur'a acestoră nu i mai publicăm pentru bunul păcii. Rogăm înse pre dd. trimitatorii a ne onoră cu articoli obiectivi și în cari se trată cestioni economice, scolare etc.

Raportu comercial.

Sabiul 5 Maiu n. Grâu 4 fl. 67 xr. frumosu, 7 fl. 13 xr. mestecatu, 6 fl. 80 xr. qualit. infer.; scară 5 fl. 7 xr. pâne 4 fl. 80; orzu 4 fl. 33; ovesu 2 fl. pâne 1 fl. 3 xr.; curcuruz (porumbu) 3 fl. 87-4 fl. - xr.; cartofi 1 fl. 73 xr. galătă austriaca.

Redactoru responditoru: Nicolau Cristea.

Cănepe 18-20 fl. maj'a.
Linte 6 fl. 67 xr; mazarea 6 fl. 67 xr., Fasolea
5 fl. 67 xr.
Fenu legatu 1 fl. 30, nelegatu 1 fl. 10 xr., păie
lungi 80 xr., scurte 70 xr. maj'a.
Lemne de focu 8-10 fl. stang. austr.
Carnea de vita 18-22 cr. p., de porc 28 xr. Un-
sorea 79 xr. pâna la 1 fl. 20 cup'a.

Publicațiune.

Eșteputindu-se sortirea a $\frac{2}{3}$ din membrii de pâna acum în sensulu Statutului provizoriu din 22 Martie 1869 și a înaltului emisa comitiale din 6 Fauru a. c. Nr. Com 179/1874 se va luă înainte la 12, 13 și 14 Maiu a. c. în curtea svalului dela 9 pâna la 12 ore antemeridiane și dela 3 pâna la 6 ore după amedi intregirea necesaria a reprezentanții urbane (comunitățile urbane) și reprezentanții scaunale i. e. a reprezentanților cari suntu a se esmitre de comunitatea Sabiana la adunarea scaunale.

Fia-care alegatoriu, care va fi îndreptat la alătore prin unu certificato de alegere, ce i se va înmână și va sună pre numele seu, va avea a inscrie din numele alegatorilor îndreptatii pre o siedula numele acotoru 100 de barbati, cari voiesce că sa fia alesi în locul celor ei suntu din comunitatea urbana; apoi pre o a două siedula a scrie numele acelorui 114 barbati, cari densulu va a-i alege pentru adunarea scaunala, observându-se totuodata, că membrii adunării scaunale nu trebuie sa fia totu unii și acei, cari suntu membrii reprezentanții urbane.

Alegiveru în corporationile respective și acela, care în comun'a respectiva are dreptul activu de alegere.

Fia-care din ambele siedule nu poate contine mai multe nume, decătu face numerulu reprezentanților și trebuie a se însemna exactu numele și conumele, occupatiunea civica și numerulu conscr. a locuindie alegendului, spre a se poate usioru destinge de alte persoane cu aceași nume.

Spre usiurintă alegatorilor nu e necesariu, că fia-care sa-si scria siedulă de alegere cu mân'a propria înaintea comisiunii, ci se poate folosi de siedul scrise gătă, tiparite ori litografate.

Fia-care alegatoriu are a se prezenta înaintea comisiunii alegatoriea în unu din dilele menite pentru actulu de alegere și depunendu certificatulu seu de alegatoriu a predă totu odata acolo ambele siedule de alegere, adeca atâtul pentru corporatiunea urbane cătu și pentru cea scaunala.

Certificatul de alegatori se voru înmână alegatorilor provocati multu pâna la 7 Maiu.

Cându unu alegatoriu pâna în acăsta di nu s'ar provedea cu certificatul de alegatoriu, atunci se poate reclamă la curtea svalului unu de pleato.

Srotinișul se incepe la 15 Maiu a. c. și se face în publicu.

Sabiu la 1 Maiu 1874.]

Comitetul alegatoriu.

(1-2)

Concursu.

Devenindu parochia Chesleru, în protopresbiteratulu Ternavei de josu vacanta se scrie concursu pâna în 9 Maiu a. c.

Emolumentele suntu:

1. Venitele stolari de pâna 8000.
2. Gradina de legumi pre care are de a se radică casa parochială.

3. 16 jugere 415 □ portione canonică parte arătoare parte cositura.

4. Unu viile de 999 □.

5. De totu famili'a o di de lucru (claca) și două copuri de niștu. —

Doritorii de ocupă acăsta parochia au sa-si astăra suplicele instruite cu documentele recerate de prescrisele St. org. la subscrissulu pâna la terminalu susu preșpitu. —

Deagoo, 25 Martie 1874.

Cu intielegerea comitetului parochialu.

Danilu Tamasiu

Adm. prot.

(2-3)

Concursu.

Pentru parochia vacanta gr. or. din Cristiori protopresbiteratulu Zarandului se scrie prin acăsta concursu pâna în 12 Maiu a. c. în care dă fi si alegerea.

Doritorii de a competă la acăsta parochia carea este clasificată de o parochia de cl. a III (trei), au a-si indreptă petițiunile loru instruite în sensulu statut. org. la subsemnatul în Bradu (cot. Zarandului) pâna la terminulu susu amintitul.

Bradu 15 Aprilie 1874.

In cont elegere cu comitetul parochialu.

Nic. I. Miheltianu, prot. gr. or. alu Zarandului.

(3-3)

Edictu.

Costanu Lesiu gr. or. din Fauresti districtulu Cetatei de Pétra au parasită cu necredinta pre legitimul seu barbatu Nicolae Puscasiu din Silea ung. cotulu Albei inf. fără a se scrie ubicationea ei, se citădă a se infișa înaintea subsemnatului scaunul ppescu în terminu de unu anu și anumit pâna la 1 Martie 1875 sa se infișe înaintea sc. protopresbiteralu gr. or. căci la din contra procesulu șurbită se va otari și în absență lui. —

Fauresti in 1 Martie 1874.

Forulu matrimonialu gr. or. alu tractului Cetatei de Pétra.

(3-3)

Edictu.

Ioan'a Posicasiu nascuta Cristea din Bobohalm'a, carea de 10 luni a parasită cu necredinta pre legitimul seu barbatu Nicolae Puscasiu din Silea ung. cotulu Albei inf. fără a se scrie ubicationea ei, se citădă a se infișa înaintea subsemnatului scaunul ppescu în terminu de unu anu, căci la din contra procesulu matrimonialu asupra-i se va pertractă și decide și în absență lui.

San-Benedictu in 28 Februarie.

Scaun. ppescu gr. or. alu Muresiului.

Artemiu Crisanu,

adm. ppescu.

Edictu.

Ioanu Luc'a din Ocn'a Sabiu lui, carele de 8 luni a parasită pre legitimul seu barbatu Nicolae Puscasiu din Silea ung. cotulu Albei inf. fără a se scrie ubicationea ei, se citădă a se infișa înaintea subsemnatului scaunul ppescu în terminu de unu anu, căci la din contra procesulu matrimonialu asupra-i se va pertractă și decide și în absență lui.

Mercurea 8 Aprilie 1874.

Scaun. ppescu gr. or. alu tract. Mercurea.

I. Drocu,

adm. prot.

(1-3)

Nr. 26. — 1874.

Edictu

Prin care Ioanu Sora din Selesti, carele de tempu mai indelungat su parasită patria și pre soci'a lui Coman'a Romanu Hens'a totu din Selesti fără a se scrie locul astărei lui, se provoca, că în terminu de unu anu, sa se prezenteze înaintea forului matrimonialu subscrissu, pentru că la din contra procesulu divorțiale intentat asupra-i, se va otari — amesurată prescrizelor canonice — și în absență lui.

Sabiul, 22 Fauru 1874.

Forulu matrimonialu gr. res. alu tractului protop. alu Sabiu I.

(3-3)

Sabiul I.

Ioanu Cristea

compactorul în Sabiu, se recomanda on. publicu românul cu legarea de cărti, protocoale, brosuri etc., și preste totu cu execuțarea tuturor comisiunilor ce cadu în cerculu compactoriei, promitiendu lucru promtu și solidu și cu pretiuri cătu se poate mai moderate.

Locuintă stradă Culiti'a Turului Sag-Gasse Nr. 24.

Din cause technique nr. prezentu se spedea mai tardiu.